

УДК 004.8

О.Ф. Аксьонова, канд. техн. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

Д.О. Горяник, канд. фіз.-мат. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

В.Є. Новікова, канд. пед. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЗВО

Аналіз сучасної літератури вказує а те, що штучний інтелект має набір безперечних переваг, до яких входять ідеї персоналізації навчання, вільний доступ до даних із численних джерел, їх перевірка та аналіз із застосуванням передового інструментарію – машинного навчання та прогнозної аналітики. З іншого боку, незважаючи на бурхливий розвиток та перспективи штучного інтелекту, деякі дуже серйозні проблеми, як і раніше, залишаються невирішеними і супроводжуються безліччю ризиків: проблеми цифрової рівності, дотримання етичних аспектів [1].

Безумовно, ШІ – це потужний інструмент для пошуку та збору інформації, що є дуже важливим для навчання студентів. Але це й потужний інструмент для розвитку плагіату серед студентів в самому широкому сенсі цього слова (виконання домашніх завдань, написання тестів, складання іспитів). В статті [2] наводяться данні, що від 60% до 70% студентів використовують ШІ для не зовсім етичних цілей.

Метою проведеного дослідження було встановити в яких межах та для яких цілей студенти-першокурсники ФПХВ використовують інструменти штучного інтелекту. Для цього студентам-добровольцям було запропоновано відповісти на запитання анкети. Опитування, яке було проведено протягом вересня-жовтня 2024 року було анонімним. В опитування прийняли участь 32 студента (49% дівчат та 51% хлопців, середній вік складав 18 років). Анкетування, збір та обробка інформації проводилася за допомогою інструменту GoogleForms. Анкета складалася з чотирьох запитань:

1. Чи користувались Ви колись інструментами штучного інтелекту?
2. Чи використовували Ви ШІ для навчальних цілей?
3. Чи використовували Ви ШІ для того, щоб він зробив за Вас завдання з якогось із шкільних предметів?
4. Чи використовували Ви ШІ під час іспитів, тестів, опитувань тощо?

Нижче наведено діаграми, які ілюструють отримані результати.

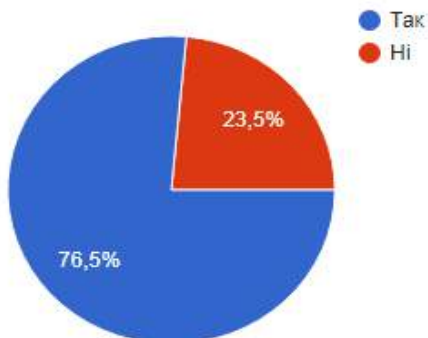

Рисунок 1 – Розподіл відповідей на запитання №1

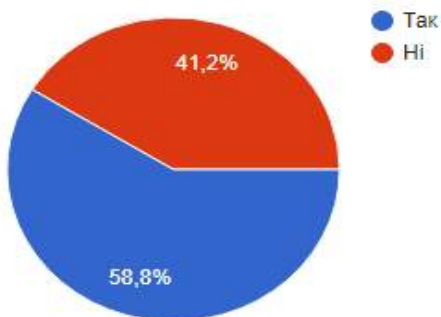

Рисунок 2 – Розподіл відповідей на запитання №2

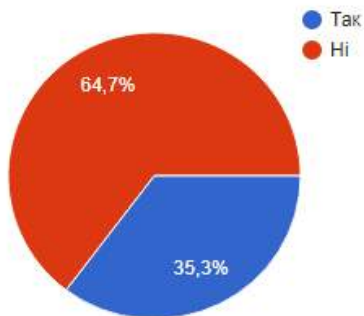

Рисунок 3 – Розподіл відповідей на запитання №3

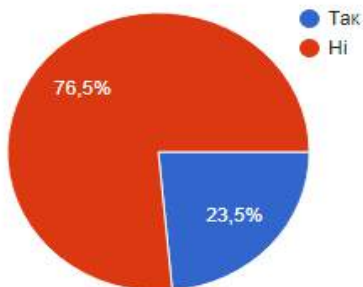

Рисунок 4 – Розподіл відповідей на запитання №4

Отримані дані показують, що студенти-першокурсники активно використовують інструменти ШІ для навчальних та пізнавальних цілей. Невисокий показник позитивних відповідей на 3 та 4 запитання показують, що відсоток студентів-першокурсників, які використовують ШІ для неетичних цілей нижче, ніж у дослідженні [2]. Але на наш погляд, приділення уваги виховним моментам стосовно взаємодії студентської молоді із ШІ є дуже важливим та своєчасним.

Інформаційні джерела

1. Akgun S, Greenhow C. Artificial intelligence in education: Addressing ethical challenges in K-12 settings. *AI Ethics*. 2022;2(3):431-440. doi: 10.1007/s43681-021-00096-7. Epub 2021 Sep 22. PMID: 34790956; PMCID: PMC8455229.

2. What do AI chatbots really mean for students and cheating? <https://ed.stanford.edu/news/what-do-ai-chatbots-really-mean-students-and-cheating>